

**Brusel 21. listopadu 2023
(OR. en)**

15737/23

COLAC 152

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry Rady o vztazích mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem

Delegace naleznou v příloze znění závěrů Rady o vztazích mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem, které Rada schválila na 3985. zasedání konaném dne 21. listopadu 2023.

Závěry Rady o vztazích mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem

1. Silnější a modernizované strategické partnerství mezi Evropskou unií (EU) a Latinskou Amerikou a Karibikem (LAK) je důležitější než kdykoli dříve. Spojením sil mohou EU a LAK významně přispět k podpoře udržitelného růstu, budování spravedlivých a odolných společností a prosazování míru a bezpečnosti, inkluzivního multilateralismu a mezinárodního řádu založeného na pravidlech. Jádrem vztahů mezi EU a LAK musejí zůstat sdílené hodnoty, zejména demokracie, právní stát, genderová rovnost a dodržování lidských práv. EU a LAK jsou společně silnější a lépe schopny řešit četné výzvy dnešního světa včetně celosvětové klimatické a environmentální krize.
2. Na třetím summitu EU a Společenství latinskoamerických a karibských států (CELAC), který se konal ve dnech 17. a 18. července 2023 v Bruselu, byly obnoveny biregionální vztahy na nejvyšší úrovni a znovu bylo potvrzeno jedinečné partnerství mezi oběma regiony. Otevřený, inkluzivní a konstruktivní dialog umožnil oběma regionům lépe pochopit zájmy, priority a obavy druhé strany. Je důležité, aby tento proces užší spolupráce pokračoval, mimo jiné prostřednictvím intenzivnějších kontaktů a návštěv na vysoké úrovni mezi EU a zeměmi LAK.
3. Na summitu byl stanoven ambiciózní společný program zaměřený na budoucnost, který by měl být prováděn v nadcházejících letech. Rada oceňuje nový impuls ve vztazích mezi EU a LAK a vítá společné sdělení Evropské komise a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku s názvem „Nový program pro vztahy mezi EU a Latinskou Amerikou a Karibikem“, včetně nastíněných priorit a navrhovaných opatření.

4. Síla partnerství EU–LAK pramení ze základního závazku obou regionů prosazovat všechny cíle a zásady, které jsou zakotveny v Chartě Organizace spojených národů (OSN), včetně zásad svrchovanosti a územní celistvosti, jakož i ve Všeobecné deklaraci lidských práv a mezinárodním humanitárním právu. EU znovu zdůrazňuje, že je důležité prosazovat, chránit a dodržovat všechna lidská práva a základní svobody, včetně svobody projevu a sdělovacích prostředků a ochrany obránců lidských práv a novinářů. EU rovněž znovu zdůrazňuje, že je třeba posilovat právní stát a demokracii, včetně svobodných a spravedlivých, inkluzivních, transparentních a věrohodných voleb a genderové rovnosti. EU povede s LAK úzký dialog o uplatňování těchto zásad a bude spolupracovat s cílem prosazovat přístup založený na právech, řešit nerovnosti, prosazovat právo na čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí, chránit občanský prostor a bojovat proti všem formám diskriminace, mimo jiné diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického nebo sociálního původu, náboženského vyznání nebo přesvědčení, politických či jakýchkoli jiných názorů, zdravotního postižení, věku, sexuální orientace a genderové identity.

5. EU bude pokračovat ve spolupráci s LAK v souvislosti s nevyprovokovanou a neodůvodněnou vojenskou agresí Ruska vůči Ukrajině, včetně jejích dopadů, které se projevují i daleko od Evropy. V prohlášení ze summitu EU–CELAC vyjádřili vedoucí představitelé z obou regionů hluboké znepokojení nad pokračující válkou proti Ukrajině, která i nadále způsobuje obrovské lidské utrpení a zhoršuje již existující nestabilitu globální ekonomiky, omezuje růst, zvyšuje inflaci, narušuje dodavatelské řetězce, zhoršuje nedostatek energie a potravin a zvyšuje rizika pro finanční stabilitu. Vedoucí představitelé rovněž vyjádřili podporu úsilí, které je zaměřeno na dosažení spravedlivého a udržitelného míru v souladu s Chartou OSN. EU bude usilovat o to, aby země LAK podpořily ukrajinský mírový program, mimo jiné prostřednictvím nadcházejícího světového mírového summitu, a vyvození odpovědnosti za válečné zločiny, zločin agrese a další nejzávažnější zločiny spáchané během války, jakož i boj proti ruským dezinformacím.

6. Silné partnerství mezi EU a LAK vyžaduje obnovenou politickou angažovanost na všech úrovních i v rámci mezinárodních fór. Na biregionální úrovni bude EU i nadále posilovat inkluzivní dialog a spolupráci s CELAC tím, že každé dva roky budou pořádány summity, přičemž příští summit se uskuteční v roce 2025 v Kolumbii, a budou se konat pravidelná zasedání ministrů zahraničních věcí. Rada vítá biregionální plán na období 2023–2025, který byl předložen na summitu EU–CELAC, a se zájmem očekává jeho provádění. Rada vybízí k urychlenému zřízení dohodnutého poradního koordinačního orgánu s cílem pokročit ve společných závazcích.

7. V návaznosti na zasedání vedoucích představitelů z EU a Karibiku, které se konalo dne 17. července 2023 v Bruselu, bude EU i nadále spolupracovat s Karibikem jakožto samostatným subregionem s vlastními specifiky. Ministerské zasedání EU–Karibik, které se uskuteční v roce 2024, pomůže posílit společný program, který zahrnuje spolupráci v oblasti změny klimatu, zmírňování odlesňování, ochrany biologické rozmanitosti, reformy mezinárodního finančního systému, zapojení soukromého sektoru, zejména prostřednictvím investiční agendy EU–LAK v rámci strategie Global Gateway, a dále v oblasti sociálního začleňování, lidského rozvoje a bezpečnostních výzev. Budoucí vztahy budou rozvíjeny v rámci nové dohody o partnerství mezi Evropskou unií a jejími členskými státy a členy Organizace afrických, karibských a tichomořských států (EU–OAKTS) a jejího regionálního protokolu pro Karibik. EU znovu zdůrazňuje, že je třeba náležitě zohledňovat výzvy udržitelného rozvoje malých ostrovních rozvojových států vzhledem k tomu, že jsou zvláště zranitelné vůči změně klimatu, včetně zvyšování hladiny moří. Tato skutečnost se zdůrazňuje rovněž s ohledem na čtvrtou mezinárodní konferenci o malých ostrovních rozvojových státech, která se bude konat v květnu 2024 na Antigui a Barbudě. Nadále bude posilována také spolupráce mezi LAK a nejvzdálenějšími regiony EU, jakož i zámořskými zeměmi a územími, které se nacházejí v regionu LAK.

8. EU bude i nadále podporovat vnitrostátní a mezinárodní iniciativy, které jsou zaměřeny na obnovení nezbytných podmínek správy věcí veřejných a bezpečnostních podmínek pro konání svobodných voleb na Haiti, zajištění přístupu humanitární pomoci k obyvatelstvu, které potřebuje ochranu, a řešení zhoršující se multidimenzionální krize.

9. EU bude i nadále spolupracovat s dalšími subregionálními uskupeními, jakož i s mezinárodními organizacemi působícími v regionu. EU je odhodlána pořádat pravidelné summity se strategickými partnery Brazílií a Mexikem. Bude i nadále posilovat dvoustranné politické dialogy a konstruktivně a v inkluzivním duchu spolupracovat se zeměmi v regionu, přičemž v tomto ohledu rovněž uznává zásadní úlohu a přínos organizací občanské společnosti. EU bude i nadále aktivně podporovat mírová a demokratická řešení v regionu, jako je tomu v případě mírového procesu v Kolumbii a jednání vedených Venezuelou v rámci mexického procesu.

10. Na mnohostranné úrovni jsou EU a LAK přirozenými partnery a měly by dále posilovat vzájemnou spolupráci při řešení regionálních a globálních výzev. EU je odhodlána spolupracovat s partnery z LAK na provádění Agendy 2030 a jejích cílů udržitelného rozvoje, jakož i na reformě globální správy, včetně mezinárodní finanční architektury, aby byla inkluzivnější a efektivnější. Mělo by pokračovat intenzivní zapojení EU–LAK v rámci OSN a pravidelné výměny mezi EU a Meziamerickým systémem ochrany lidských práv. Měla by být posílena spolupráce v kontextu WTO, zejména pokud jde o nadcházející 13. ministerskou konferenci (MC13) a probíhající proces reformy WTO.

11. Rada uznává, že je důležité posilovat a rozvíjet robustní obchodní a investiční agendu EU–LAK, založenou na rozsáhlé síti dvoustranných a regionálních obchodních dohod a dohod o přidružení mezi oběma regiony. Důležitými prioritami jsou úplné provádění stávajících dohod a ratifikace podepsaných a v současnosti uplatňovaných dohod. Rada vítá brzký podpis modernizované dohody EU s Chile, se zájmem očekává rychlou finalizaci modernizované dohody s Mexikem a bere na vědomí probíhající práci mezi EU a Mercosurem.

12. Rada vítá investiční agendu EU–LAK v rámci strategie Global Gateway (GGIA), která dokládá společné priority EU a LAK a opírá se o nejpřísnější environmentální a sociální normy, jakož i transparentnost, které definují evropský způsob podnikání. Jak bylo zopakováno na vůbec prvním zasedání ministrů hospodářství a financí zemí EU–CELAC, které se konalo dne 15. září 2023 v Santiagu de Compostela, investiční agenda EU–LAK bude hrát klíčovou úlohu při řešení investičních mezer v regionu s cílem mobilizovat jak soukromý kapitál, tak i veřejné financování z EU a jejích členských států v rámci přístupu „tým Evropa“. Pomůže rovněž pokročit ve spravedlivé, ekologické a digitální transformaci v obou regionech tím, že podpoří místní hodnotové řetězce, růst, lidský rozvoj, odolnost v oblasti zdraví a důstojná pracovní místa a současně bude prosazovat spolupráci mimo jiné v oblasti digitální transformace, vzdělávání, sociálně odpovědného podnikatelského prostředí, dopravy, udržitelných dodavatelských řetězců včetně kritických surovin, energetické účinnosti, bezpečných a udržitelných nízkouhlíkových technologií, přizpůsobení se změně klimatu a vody.

13. Rada uznává, že trojí planetární krize, kterou představuje změna klimatu, úbytek biologické rozmanitosti a znečištění, vyžaduje posílené partnerství EU–LAK v oblasti ekologické transformace, a zdůrazňuje význam intenzivnějšího dialogu, posílení regulačních rámců, vzdělávání v oblasti klimatu, výzkumu a inovací a investic s ohledem na významný potenciál pro spolupráci v zájmu klimaticky neutrálních ekonomik s příznivým vlivem na přírodu. Klíčovými společnými cíli jsou i nadále úplné a účinné provádění Pařížské dohody, mimo jiné tím, že cíl nepřekročit globální oteplení o více než 1,5 °C zůstane dosažitelný, jakož i provádění Úmluvy o biologické rozmanitosti a celosvětového rámce pro biologickou rozmanitost z Kchun-mingu a Montrealu, celosvětového rámce pro nakládání s chemickými látkami, Úmluvy OSN o boji proti desertifikaci (UNCCD), Akčního programu pro vodu, který byl přijat na konferenci OSN o vodě v roce 2023, a Smlouvy o volném moři, jakož i probíhající jednání o mezinárodním právně závazném nástroji pro boj proti znečištění plasty, jimž předsedají Peru a Ekvádor. EU bude spolupracovat s partnery z LAK na ustavení globálního závazku, jehož cílem bude na celosvětové úrovni do roku 2023 ztrojnásobit kapacitu energie z obnovitelných zdrojů a zdvojnásobit úsilí v oblasti energetické účinnosti. Rada uznává klíčovou úlohu amazonského deštného pralesa a význam boje proti odlesňování v Amazonii i na jiných zalesněných plochách a vítá Belémské prohlášení, které v srpnu 2023 přijala Organizace Smlouvy o spolupráci v Amazonii (ACTO), a znovu potvrzuje, že je nezbytné spolupracovat s partnerskými zeměmi na společném řešení hlavních příčin odlesňování a znehodnocování lesů, zejména v kontextu nařízení EU o dodavatelských řetězcích nezpůsobujících odlesňování. Rada podporuje opatření a závazky v zájmu ochrany, zachování, obnovy a udržitelného využívání oceánů s ohledem na konferenci „Náš oceán“, která se bude konat v dubnu 2024 v Aténách, a na třetí konferenci OSN o oceánech, kterou v červnu 2025 uspořádají v Nice Kostarika a Francie. EU je připravena spolupracovat s partnery z LAK na urychlení opatření zaměřených na přístup k čisté vodě a hygienickým zařízením pro všechny, jakož i na podpoře integrovaného řízení vodních zdrojů. EU si je vědoma odpovědnosti obou kontinentů za dlouhodobé celosvětové potravinové zabezpečení a bude s LAK spolupracovat na posilování odolnosti a udržitelnosti systémů produkce potravin a bude využívat mechanismy dialogu a spolupráce, i v oblasti výzkumu, mimo jiné s cílem podporovat udržitelné hospodaření s hnojivy a pesticidy a zlepšit zdraví půdy.

14. EU je odhodlána spolupracovat s partnery z LAK na prosazování odpovědného modelu inkluzivní digitální transformace zaměřeného na člověka a založeného na právech, který zaručuje ochranu osobních údajů a soukromí jakožto základních práv, zvyšuje bezpečnou a univerzální digitální konektivitu a kybernetickou bezpečnost, podporuje svobodný, otevřený a důvěryhodný internet, prosazuje konvergenci digitální politiky a odstranění nedostatků v digitální oblasti – zejména genderové digitální propasti – a podporuje důvěryhodný rozvoj a využívání umělé inteligence. Těmito oblastmi činnosti se zabývá Digitální aliance EU–LAK, která je i nadále otevřena všem zainteresovaným zemím LAK na základě sdílených hodnot, a je jim věnováno i její společné prohlášení z července 2023. Rada vítá jako důležitý milník první biregionální dialog EU–LAK o digitální politice, který proběhl v listopadu 2023. S cílem podpořit provádění Digitální aliance EU–LAK bude EU pracovat v rámci týmu Evropa rovněž s využitím digitální platformy pro rozvoj Digital4Development Hub (D4D Hub). Rada se zájmem očekává otevření regionálního střediska Copernicus v Panamě a rozšíření optického kabelu BELLA, čímž bude zajištěna zabezpečená digitální páteřní konektivita.

15. Rada zdůrazňuje, že oba regiony přikládají velký význam sociální spravedlnosti, a doporučuje zintenzivnit společnou činnost na podporu sociální soudržnosti, genderové rovnosti, řešení nerovností a diskriminace na jakémkoli základě, jakož i předcházení a vymýcení sexuálního a genderově podmíněného násilí, a to i v případech, kdy k němu dochází prostřednictvím využívání technologií nebo jej využívání technologií usnadňuje. Rada dále zdůrazňuje, že je třeba posílit ekonomické postavení žen a usnadnit inkluzivní růst, který řeší různé potřeby a poskytuje rovné příležitosti mladým lidem, původním obyvatelům, osobám afrického původu, LGBTI osobám, seniorům a osobám se zdravotním postižením. EU je připravena pokročit v práci na biregionálním partnerství v oblasti odolnosti systémů zdravotní péče a místní výroby očkovacích látek, jakož i na regionální iniciativě týmu Evropa pro inkluzivní a rovné společnosti. Rada uznává potřebu široké účasti na zajišťování sociální spravedlnosti a zdůrazňuje význam účasti občanské společnosti a konzultací s ní ve všech odvětvích.

16. Rada zdůrazňuje, že je důležité pokračovat v podpoře v zájmu řešení humanitárních krizí, které mají dopad na region LAK, a vytrvale se o jejich řešení zasazovat. EU uznává, že region LAK je jedním z regionů nejvíce vystavených přírodním katastrofám, a vítá posílení celkové spolupráce v oblasti připravenosti na katastrofy a zvládání rizik katastrof, jakož i výměnu osvědčených postupů mezi EU a regionem LAK, jež má být formalizována memorandem o porozumění týkajícím se těchto otázek mezi EU a příslušnými regionálními mezivládními orgány a zeměmi z LAK.

17. Rada vyzývá k prioritnímu posílení spolupráce mezi EU a LAK v oblasti spravedlnosti a bezpečnosti na všech úrovních s cílem řešit různorodé a stále významnější výzvy, které představuje nadnárodní organizovaná trestná činnost, jež má negativní dopad na obou stranách Atlantiku. Patří mezi ně vysoce rizikové zločinecké sítě, drogy, střelné zbraně a obchodování s lidmi, jakož i korupce, finanční trestná činnost a trestná činnost proti životnímu prostředí, hybridní hrozby včetně kybernetické kriminality, dezinformací a zahraniční manipulace s informacemi a vměšování. V návaznosti na úspěšnou společnou práci v rámci partnerství EU–LAK v oblasti spravedlnosti a bezpečnosti a s ohledem na prohlášení EU–CLASI (Latinskoamerického výboru pro vnitřní bezpečnost) ze dne 28. září 2023 a na ambiciózní fázi II programu EL PAcCTO by měla být dále rozvíjena iniciativa týmu Evropa pro bezpečnost a spravedlnost. Vzhledem k ucelenějšímu přístupu, který země LAK zaujímají k řešení bezpečnostních výzev, je EU odhodlána posílit spolupráci s partnery z LAK v boji proti nadnárodní organizované trestné činnosti, a to na základě zásad právního státu a vysoké úrovně ochrany základních práv, s tím, že se zaměří na problematiku finanční motivace, snižování nabídky drog a poptávky po drogách, předcházení trestné činnosti, jakož i podporu budování institucionálních kapacit a prosazování společných norem. Rada se zájmem očekává nadcházející zasedání na vysoké úrovni, které se v roce 2024 uskuteční v rámci mechanismu EU–CELAC pro koordinaci a spolupráci v oblasti drog.

18. Pokud jde o bezpečnost a obranu, Rada vítá účast zemí LAK na misích a operacích EU v rámci společné bezpečnostní a obranné politiky (SBOP), vybízí k většímu počtu společných činností, například v kontextu koordinované přítomnosti EU na moři v Guinejském zálivu, jakož i posílení dialogů s partnery z LAK o otázkách SBOP, jako jsou dialogy s Kolumbií a Chile.

19. Rada uznává zásadní úlohu výzkumu a inovací při řešení společných výzev, jako jsou souběžná transformace, globální zdraví a další prioritní oblasti, a vyzývá k pokračování a posílení biregionálního dialogu prostřednictvím společné iniciativy EU–CELAC pro výzkum a inovace aktualizací strategického plánu pro oblast výzkumu a inovací, a to i pokud jde o část zaměřenou na otevřenou vědu a posílení úlohy výzkumných středisek. Rada připomíná, že je důležité posílit spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání, která studentům, akademickým pracovníkům a výzkumným pracovníkům z obou regionů umožní využívat mobilitu a podobné příležitosti, a zdůrazňuje, že aliance Evropských univerzit by mohly být relevantními partnery pro rozvoj další spolupráce s partnerskými organizacemi z CELAC na základě dostupných příležitostí mezinárodní spolupráce. Rada zdůrazňuje, že ústředním aspektem partnerství EU–LAK by měly zůstat iniciativy založené na přímých kontaktech mezi lidmi, a vyzývá všechny partnery, aby plně využívali příležitostí, které nabízejí program Erasmus+ a akce „Marie Curie-Sklodowska“ v rámci programu Horizont Evropa.

20. Rada vítá diskuse v rámci fóra EU–LAK „*Partners in Change*“, vedené mimo jiné i mládeží, občanskou společností a místními orgány, a jednání zástupců podniků u kulatého stolu, které se konalo před summitem, a bere na vědomí jejich doporučení a uznává, že občanská společnost významně přispívá k biregionálnímu partnerství, a současně vyzývá k prohloubení a strukturování dialogu s mládeží, organizacemi občanské společnosti, soukromým sektorem, odbory a místními orgány. Rada zdůrazňuje, že je důležité, aby byla do všech dimenzí partnerství s LAK plně zapojena občanská společnost a mládež. Rada vítá a podporuje aktivní úlohu Parlamentního shromáždění EU – Latinská Amerika (EuroLat), mezinárodní nadace EU–LAK, jakož i think tanků a akademické obce. Důležitými prioritami jsou rovněž úsilí EU v oblasti veřejné diplomacie, kulturní diplomacie a podpora kulturních vztahů mezi EU a LAK. V tomto ohledu bude důležitým milníkem Mezinárodní knižní veletrh konaný ve dnech 25. listopadu až 3. prosince 2023 v mexické Guadalajaře, jehož se EU poprvé zúčastní jako čestný host.